

ХУЛОСАИ НИҶОИИ
шурои диссертатсионии 6D.KOA-079
назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи
А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон барои
дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм

Парвандаи аттестатсионии № _____
Қарори шурои диссертатсионӣ аз 05.09.2026, №56

Дар бораи сазовор донистани Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ.

Диссертатсияи Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович дар мавзӯи «Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми геополитикии ҷаҳони муосир» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA-079 назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон 20 июни соли 2026 (Протоколи № 52) ба ҳимоя қабул гардидааст (734025, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33; фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2024, №364 ш/д).

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович 04 майи соли 1981 таваллуд шудааст. Соли 2006 Донишгоҳи Ал-азҳари Ҷумҳурии Мисри Арабро бо ихтисоси ҳадис ва улум хатм намудааст. Соли 2013 зинаи магистратураи Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси сиёсат ва идораи давлатӣ хатм кардааст. Ӯ зинаи унвонҷӯиро солҳои 2016-2024 дар шӯбаи масоили сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ гузаронидааст. Дар давраи унвонҷӯи имтиҳонҳои номзадиро бо муваффақият аз фанҳои «Таърих ва фалсафаи илм» бо баҳои «хуб» дар таърихи 07.06.2017, «Забони хориҷӣ» (англисӣ) бо баҳои «хуб» дар таърихи 29.11.2017, «Забони хориҷӣ» (русӣ) бо баҳои «хуб» дар таърихи 15.10.2020 ва «Сиёсатшиносӣ аз рӯйи ихтисос: 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ» бо баҳои «аъло» дар таърихи 31.05.2024 супоридааст. Шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳонҳои номзадӣ ба Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович аз ҷониби Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар таърихи 13 июни соли 2024 таҳти № 1203 дода шудааст.

Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович аз моҳи сентябри соли 2010 то июни соли 2017 ба ҳайси омӯзгор дар Донишкадаи ислонии Тоҷикистон ба номи Имоми Аъзам-Абуҳанифа Нуъмон ибни Собит, аз соли 2017 то 2019 ба ҳайси ходими илмӣ шуъбаи масоили сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ, аз соли 2021 то январи соли 2025 ходими илмӣ шуъбаи сиёсатшиносии Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ кор ва фаъолият намудааст. Инчунин, солҳои 2024-2025 ҳамчун ассистенти кафедраи фанҳои ҷамъиятии Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон низ фаъолияти омӯзгорӣ дошт.

Аз моҳи январи соли 2025 то ба имрӯз дар Муассисаи давлатии «Маҷаллаи сиёсати хориҷӣ»-и Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайси котиби масъул фаъолият менамояд.

Роҳбари илмӣ: Муҳаммад Абдурахмон Наврӯз – доктори илмҳои сиёсӣ, профессор, узви вобастаи АМИТ, сарҳодими илмӣ шуъбаи масъалаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон.

Муқарризони расмӣ:

1. Комилбек Амид Ёрбек – доктори илмҳои сиёсӣ, дотсент, ректори Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоев;

2. Тошов Ҳочиакбар Муҳидинович – доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ, ассистенти кафедраи фанҳои ҷомеашиносии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино».

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби ректори ин донишгоҳ, доктори илмҳои таърих, профессор Ибодуллозода Аҳлиддин Ибодулло тасдиқ гардидааст, қайд менамояд, ки диссертатсияи Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович дар мавзӯи «Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми геополитикии ҷаҳони муосир» таҳқиқоти мукамал, дорои сохтори ягона, кори мустақилона анҷомёфта ва дорои нағзони илмӣ мебошад. Диссертатсияи Саймаҳмадов Л.Н. аз рӯи мазмуну мундариҷаи худ ба талаботи бандҳои 31 ва 33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, № 267 (бо тағйири иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, № 295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмӣ сиёсӣ аст.

Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович оид ба мавзӯи диссертатсия 6 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии

аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп намудааст. Инчунин оид ба масъалаҳои мавзӯи диссертатсионӣ дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ баромад намудааст, ки маводҳои онҳо чоп гардидаанд. Натиҷаҳои асосии диссертатсия ва хулосаҳои таҳқиқот дар мақолаҳои илмӣ муаллиф инъикос ёфтаанд:

Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таърифи расидаанд:

[1]. Саймаҳмадов, Л.Н. Низоми геополитикӣ ва раванди тавсеаи он дар ҷаҳони муосир [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2017. – № 1. – С. 92-96.

[2]. Саймаҳмадов, Л.Н. Геополитика ҳамчун назария ва методи таҳқиқоти муносибатҳои байнидавлатӣ [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2017. – № 2. – С. 98-102.

[3]. Саймаҳмадов, Л.Н. Мавқеи геополитикии Россия ва Хитой дар низоми муносибатҳои байналхалқии муосир [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2017. – № 3-1. – С. 100-108.

[4]. Саймаҳмадов, Л.Н. Тоҷикистон ва Россия дар равандҳои геополитикии минтақавӣ ва глобалӣ [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2018. – № 1. – С. 99-104.

[5]. Саймаҳмадов, Л.Н. Ташаккули манфиатҳои геополитикӣ дар шароити муосир [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Тоҷикистон ва ҷаҳони муосир. – 2023. – № 1 (81). – С. 108-122.

[6]. Саймаҳмадов, Л.Н. Таъсири ҷаҳонишавӣ ва ҳамгироии минтақавӣ ба равандҳои геополитикии замони муосир [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2024. – № 2. – С. 249-254.

Мақола ва фишурдаи интишорот маҷмуаи маводи конференсияҳои ҷумҳуриявӣ:

[7]. Саймаҳмадов, Л.Н. Манфиатҳои геополитикии Тоҷикистони соҳибистиклол ва мақоми он дар низоми нави ҷаҳонӣ [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Рушди давлатдорӣ миллӣ дар замони соҳибистиклолӣ:

маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ (ш. Душанбе, 3 сентябри соли 2021). – Душанбе, 2021. – С. 238-245.

[8]. Саймаҳмадов, Л.Н. Таҳкими ваҳдати миллӣ ва масъалаҳои муносибатҳои байналмилалӣ [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Тоҷикистон дар масири таърих: истиқлолият, дастовард ва дурнамо: маводи симпозиуми байналмилалӣ. Қисми 1. – Душанбе, 2021. – С. 254-261.

[9]. Саймаҳмадов, Л.Н. Нақши элитаи сиёсӣ дар таҳкими мавқеи геополитикии Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов // Ваҳдати миллӣ ва нақши он дар таҳкими истиқлолияти давлатии Тоҷикистон: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ (ш. Душанбе, 7 июни соли 2022). – Душанбе, 2022. – С. 283-298.

[10]. Саймаҳмадов, Л.Н. Геополитика ҳамчун назария ва методи таҳқиқот [Матн] / Л.Н. Саймаҳмадов, А.Н. Муҳаммад // Мусолиҳаи миллӣ дар Тоҷикистон ва аҳамияти он: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. – Душанбе, 2024. – С. 27-38.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳои муҳаққиқони зерин ворид шудаанд:

1. Музаффарзода Ф. – номзоди илмҳои сиёсӣ, мудири кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Тақриз мусбат аст ва ду эрод дорад.

– Дар таҳқиқот мавқеи Тоҷикистон ҳамчун давлати кӯҳистонӣ ва ба баҳр роҳи мустақим надошта дуруст ба назар гирифта шудааст, аммо таҷрибаи давлатҳои дигари дорои шароити ҷуғрофӣ-геоиктисодии наздик ба таври муқоисавӣ камтар истифода гардидааст. Муқоисаи роҳҳои ҷимояи манфиатҳои геополитикии чунин давлатҳо метавонист хусусиятҳои хоси модели Тоҷикистонро равшантар ва имконияти ҷамъбасти илмӣ натиҷахоро бештар намояд.

– Дар автореферат омилҳои ҷуғрофӣ, иқтисодӣ, амниятӣ ва дипломатӣ ба таври васеъ баррасӣ шудаанд, вале нақши фазои рақамӣ, дипломатияи рақамӣ ва амнияти иттилоотӣ дар тағйирёбии имкониятҳои геополитикии давлатҳо ба таври мухтасар инъикос ёфтааст. Таҳлили васеътари ин омилҳо метавонист тасвири низоми геополитикии ҷаҳони муосирро бо дарназардошти таъсири технологияҳои нав мукаммалтар гардонад.

2. Муродова Г.Р. – номзоди илмҳои сиёсӣ, мудири кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ. Тақриз мусбат аст ва ду эрод дорад.

– Дар зербобҳои марбут ба устуворшавӣ ва таҳкими мавқеи геополитикии Ҷумҳурии Тоҷикистон натиҷаҳои сиёсӣ ва дипломатии давраи соҳибистиклолӣ тавсиф шудаанд. Аммо тағйирёбии мавқеи кишвар бо

истифода аз нишондиҳандаҳои муқоисавии давраҳои гуногун, аз ҷумла густариши муносибатҳои дипломатӣ, иштироки институтсионалӣ, рушди ҳамкориҳои иқтисодӣ, транзитӣ ва энергетикӣ камтар нишон дода шудааст. Истифодаи чунин маълумот метавонист далелнокии хулосаҳои таҳқиқотро тақвият бахшад;

– Дар автореферат ба захираҳои обию энергетикӣ Тоҷикистон ва ташаббусҳои байналмилалӣ кишвар ишора гардидааст, вале дипломатияи об ҳамчун воситаи ташаккули нуфузи байналмилалӣ ва ҷимояи манфиатҳои геополитикӣ ба таври алоҳида таҳлил нашудааст. Баррасии амиқтари робитаи ташаббусҳои обию иқлимӣ бо мавқеи геополитикӣ Тоҷикистон метавонист хусусияти миллии таҳқиқотро боз ҳам равшантар намояд.

3. Исматуллои С. – номзади илмҳои сиёсӣ, муаллими калони кафедраи кафедраи муносибатҳои байналхалқӣ факултети байналмилалӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Тақриз мусбат аст ва чунин эрод дорад:

– Дар таҳқиқоти муаллиф агар таъсири вазъи геополитикӣ Шарки Наздик, бахусус низоъҳои охири ин минтақа ба сиёсати хориҷии Тоҷикистон агар таҳқиқ мегардид, баъзе хулосаҳои муҳим таҳия намудан имконпазир мегардид.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 ва Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, таҳти №295 тасдиқ шудааст, интихоб ва таъин гардидаанд. Интихоби муқарризон ва муассисаи пешбар бо он асоснок карда мешавад, ки онҳо дар доираи масъалаҳои марбут ба геополитика, муносибатҳои байналмилалӣ, сиёсати хориҷӣ, равандҳои рушди глобалӣ ва минтақавӣ, амнияти байналмилалӣ ва минтақавӣ, инчунин ҷойгоҳ ва нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми геополитикӣ ҷаҳони муосир таҳқиқоти илмӣ анҷом додаанд. Самти фаъолияти илмӣ ва корҳои таҳқиқотии онҳо ба муҳтавои диссертатсияи пешниҳодшуда пурра мутобикат дошта, онҳоро ҳамчун мутахассисони соҳибтаҷриба ва шинохтаи соҳаи муносибатҳои байналмилалӣ ва геополитика муаррифӣ менамояд.

Муассисаи пешбар Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни ҳамчун яке аз муассисаҳои бонуфузи илмӣ ва таълимии ҷумҳурӣ дар самти таҳқиқи масъалаҳои сиёсатшиносӣ, муносибатҳои байналмилалӣ, геополитика, сиёсати хориҷӣ ва амнияти миллии фаъолияти назарраси илмӣ анҷом медиҳад. Самтҳои асосии таҳқиқоти илмӣ ин муассиса масъалаҳои рушди муносибатҳои байналмилалӣ, таҳаввули низоми геополитикӣ ҷаҳони муосир, сиёсати хориҷӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, амнияти минтақавӣ ва байналмилалӣ, инчунин ҳифзи манфиатҳои миллии ва

таҳкими мавқеи байналмилалӣи кишварро фаро гирифта, ба муҳтавои диссертатсия ва вазифаҳои таҳқиқоти анҷомдодашуда пурра мутобиқат менамоянд.

Шурои диссертатсионӣ дар асоси таҳқиқоти аз ҷониби доктараи дараҷаи илмӣ анҷомёфта қайд менамояд, ки дар диссертатсияи мазкур:

– дар натиҷаи таҳлили дигаргуниҳои геополитикии пас аз пошхӯрии низоми дукутбаи ҷаҳон тамоюлҳои нави рушди консепсияҳои геополитикӣ муайян гардида, таъсири онҳо ба таҳаввули муносибатҳои байналмилалӣ ва ташаккули низоми нави ҷаҳонӣ асоснок карда шудааст;

– дар асоси омӯзиши адабиёти илмӣ ва таҳлили равандҳои геополитикии ҷаҳони муосир механизмҳои ташаккули манфиатҳои геополитикии субъектҳои сиёсати ҷаҳонӣ муайян гардида, омилҳо ва шароити асосии амалишавии онҳо дар муҳити муосири байналмилалӣ нишон дода шудаанд;

– ҷойгоҳ ва нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар равандҳои геополитикии минтақавӣ ва глобалӣ таҳлил гардида, таъсири рақобати геополитикии қудратҳои ҷаҳонӣ ва минтақавӣ ба вазъи сиёсӣ ва амниятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва минтақаи Осиёи Марказӣ асоснок карда шудааст;

– нақш ва сиёсати Федератсияи Россия ва Ҷумҳурии Мардумии Чин дар ташаккули низоми геополитикии муосир мавриди таҳлил қарор гирифта, муайян шудааст, ки фаъолияти онҳо, пеш аз ҳама, ба таҳкими мавқеи геополитикии худ дар минтақаи Осиёи Марказӣ равона гардидааст;

– тағйирёбии ҷойгоҳ ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми геополитикии ҷаҳонӣ бо дарназардошти таҷрибаи давраи соҳибистиқлолӣ, паёмадҳои ҷанги шаҳрвандӣ ва таҳаввулоти геополитикии замони муосир таҳлил ва асоснок карда шудааст;

– аҳамияти ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Федератсияи Россия дар заминаи таъмини амнӣ минтақавӣ, ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва таҳкими мавқеи геополитикии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор гирифта, нақши ин ҳамкориҳо дар шароити таҳаввулоти низоми ҷаҳонӣ муайян карда шудааст;

– дар натиҷаи таҳқиқот пешниҳодҳо ва тавсияҳои илмӣ-амалӣ ҷиҳати таҳкими мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми геополитикии ҷаҳони муосир, тақмили сиёсати хориҷӣ, ҳифзи манфиатҳои геополитикии кишвар ва рушди ҳамкориҳои минтақавӣ байналмилалӣ таҳия ва пешниҳод гардидаанд.

Вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсиониро мақсади таҳқиқот муайян менамояд ва иҷрои онро ҳалли чунин вазифаҳо дар бар мегирад:

таҳкими мавқеи байналмилалӣ кишварро фаро гирифта, ба муҳтавои диссертатсия ва вазифаҳои таҳқиқоти анҷомдодашуда пурра мутобиқат менамоянд.

Шурои диссертатсионӣ дар асоси таҳқиқоти аз ҷониби доктараи дараҷаи илмӣ анҷомёфта қайд менамояд, ки дар диссертатсияи мазкур:

– дар натиҷаи таҳлили дигаргуниҳои геополитикии пас аз ҷангҳои низомии дуҷангаи ҷаҳон тамоюлҳои нави рушди концепсияҳои геополитикӣ муайян гардида, таъсири онҳо ба таҳаввули муносибатҳои байналмилалӣ ва ташаккули низомии нави ҷаҳонӣ асоснок карда шудааст;

– дар асоси омӯзиши адабиёти илмӣ ва таҳлили равандҳои геополитикии ҷаҳони муосир механизмҳои ташаккули манфиатҳои геополитикии субъектҳои сиёсати ҷаҳонӣ муайян гардида, омилҳо ва шароити асосии амалишавии онҳо дар муҳити муосири байналмилалӣ нишон дода шудаанд;

– ҷойгоҳ ва нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар равандҳои геополитикии минтақавӣ ва глобалӣ таҳлил гардида, таъсири рақобати геополитикии қудратҳои ҷаҳонӣ ва минтақавӣ ба вазъи сиёсӣ ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва минтақаи Осиёи Марказӣ асоснок карда шудааст;

– нақш ва сиёсати Федератсияи Россия ва Ҷумҳурии Мардумии Чин дар ташаккули низомии геополитикии муосир мавриди таҳлил қарор гирифта, муайян шудааст, ки фаъолияти онҳо, пеш аз ҳама, ба таҳкими мавқеи геополитикии худ дар минтақаи Осиёи Марказӣ равона гардидааст;

– тағйирёбии ҷойгоҳ ва мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низомии геополитикии ҷаҳонӣ бо дарназардошти таҷрибаи давраи соҳибистиқлолӣ, паёмадҳои ҷанги шаҳрвандӣ ва таҳаввулоти геополитикии замони муосир таҳлил ва асоснок карда шудааст;

– аҳамияти ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Федератсияи Россия дар заминаи таъмини амнияти минтақавӣ, ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва таҳкими мавқеи геополитикии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор гирифта, нақши ин ҳамкориҳо дар шароити таҳаввулоти низомии ҷаҳонӣ муайян карда шудааст;

– дар натиҷаи таҳқиқот пешниҳодҳо ва тавсияҳои илмӣ-амалӣ ҷиҳати таҳкими мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низомии геополитикии ҷаҳони муосир, тақмили сиёсати хориҷӣ, ҳифзи манфиатҳои геополитикии кишвар ва рушди ҳамкориҳои минтақавӣ байналмилалӣ таҳия ва пешниҳод гардидаанд.

Вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсиониро мақсади таҳқиқот муайян менамояд ва иҷрои онро ҳалли чунин вазифаҳо дар бар мегирад:

– нишон додани хусусиятҳои методологӣю концептуалии назарияи геополитикӣ ва тавассути методҳои таҳқиқоти муносибатҳои байналмилалӣ муайян кардани унсурҳои таркибии низоми геополитикӣ;

– муайян намудани ҷойгоҳи манфиатҳои геополитикӣ дар низоми муносибатҳои байнидавлатӣ ва нишон додани таъсири он ба раванди ташаккули муносибатҳои байналмилалӣ;

– муайян кардани хусусиятҳои бевоситаи ҷаҳонишавӣ ва нишон додани таъсири он ба ҳамгироии минтақавӣ ва равандҳои геополитикии ҷаҳони имрӯза;

– мавриди пажӯҳиш ва таҳлил қарор додани заминаҳои муҳимтарини устувор гардонидани мавқеи геополитикии Тоҷикистони соҳибистиклол дар низоми нави геополитикии олам;

– баррасии нақш ва мавқеи Тоҷикистон дар равандҳои геополитикии минтақавӣ ва глобалии замони муосир ва нишон додани заминаҳои ташаккули сиёсати хориҷӣ ва имиҷи байналмилалии кишвар дар солҳои соҳибистиклолӣ;

– таҳлилу баррасии дурнамои ҳимояи манофеи геополитикии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мустақкам намудани мақоми он дар низоми нави ҷаҳонӣ.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот бо он асоснок карда мешавад, ки дар диссертатсия бо истифода аз методҳои диалектикӣ, системавӣ, муқоисавӣ ва сохторию функционалӣ масъалаҳои таҳаввули низоми геополитикии ҷаҳони муосир, ташаккули манфиатҳои геополитикии субъектҳои муносибатҳои байналмилалӣ ва ҷойгоҳу нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин низом аз дидгоҳи илмӣ таҳлил гардидаанд. Истифодаи равиши системавӣ имконият додааст, ки геополитика ҳамчун ҷузъи муҳими низоми муносибатҳои байналмилалӣ баррасӣ шуда, таъсири равандҳои геополитикӣ ба сиёсати хориҷӣ, амнияти миллӣ ва рушди минтақавӣ ба таври илмӣ асоснок карда шавад.

Натиҷаҳои таҳқиқот заминаҳои назариявиро барои амиқтар дарк намудани қонуниятҳои рушди низоми геополитикии ҷаҳони муосир, хусусиятҳои рақобати геополитикии қудратҳои ҷаҳонӣ ва минтақавӣ, инчунин омилҳои муайянкунандаи ташаккул ва амалишавии манфиатҳои геополитикии давлатҳо ғанӣ мегардонанд. Ҳамзамон, таҳқиқот имконият медиҳад, ки ҷойгоҳ ва нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муҳити нави геополитикӣ, роҳҳои ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва татбиқи сиёсати хориҷии бисёрсамта аз дидгоҳи назариявӣ асоснок карда шуда, ба рушди таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи геополитика, муносибатҳои байналмилалӣ ва сиёсатшиносӣ мусоидат намояд.

Аҳаммияти натиҷаҳои бадастовардаи докталаби дараҷаи илмӣ дар амалия бо он тасдиқ мегардад, ки хулосаҳо, пешниҳодҳо ва тавсияҳои илмӣ дар диссертатсия ироашуда метавонанд ҳангоми таҳия ва тақмили концепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои давлатӣ дар самти сиёсати хориҷӣ, амниятӣ миллӣ, рушди ҳамкорӣҳои байналмилалӣ ва ҳифзи манфиатҳои геополитикии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди истифода қарор гиранд. Натиҷаҳои таҳқиқот инчунин метавонанд дар фаъолияти мақомоти давлатӣ, аз ҷумла Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти марбут ба таъмини амниятӣ миллӣ, марказҳои таҳлилӣ ва муассисаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, ки ба омӯзиши масъалаҳои геополитика, муносибатҳои байналмилалӣ ва рушди минтақавӣ машғул мебошанд, татбиқ гарданд. Инчунин, маводи диссертатсия метавонад дар раванди таълими муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҳангоми таълими фанҳои «Геополитика», «Муносибатҳои байналмилалӣ», «Сиёсатшиносӣ», «Амниятӣ миллӣ» ва «Сиёсати хориҷӣ», инчунин зимни таҳияи китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва барномаҳои таълимӣ истифода шавад. Татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот барои баланд бардоштани самаранокии қабули қарорҳои сиёсӣ, таҳкими мавқеи байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳифзи манфиатҳои миллии он дар шароити таҳаввулоти низоми геополитикии ҷаҳони муосир мусоидат менамояд.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон медиҳад, ки хулосаҳои бадастомада, пеш аз ҳама, бо мутобиқати асосҳои назариявӣ методологӣ ба ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқот асоснок карда шудаанд. Дар раванди таҳқиқ аз методҳои диалектикӣ, системавӣ, муқоисавӣ ва сохторию функционалӣ истифода гардидааст, ки имконият додаанд равандҳои геополитикии ҷаҳони муосир, ташаккули манфиатҳои геополитикии давлатҳо ва ҷойҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми муносибатҳои байналмилалӣ ба таври ҳамҷониба таҳлил карда шаванд. Ҳамзамон, доираи васеи сарчашмаҳои илмӣ ватанӣ ва хориҷӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуҷҷатҳои созмонҳои байналмилалӣ, маводи расмӣ ва таҳқиқоти илмӣ марбут ба масъалаҳои геополитика ва муносибатҳои байналмилалӣ мавриди омӯзиш ва истифода қарор гирифтаанд. Муаллиф назарияҳо ва концепсияҳои олимони маъруфи ватанию хориҷиро ба таври интиқодӣ таҳлил намуда, онҳоро дар заминаи воқеиятҳои муосири геополитикӣ татбиқ кардааст, ки ин ба эътимоднокӣ, саҳеҳӣ ва асоснокии илмӣ натиҷаҳои таҳқиқот мусоидат намудааст.

Саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ дар таҳия, қоркард ва таҳлили ҳамҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ маҳсули ҷадинсолаи фаъолияти илмӣ муаллиф мебошад. Ҳамаи давраи иҷроиши

нақшаи кории илмӣ – таҳқиқоти пешбинишуда бо иштирок ва пешниҳоди бевоситаи муаллиф роҳандозӣ шудаанд. Саҳми шахсии муаллиф дар муайян намудани мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, гузоштани масъалаҳои асосии таҳқиқот, коркард ва тафсири маълумотҳои бадастомада, коркарди муқаррароти назариявӣ ва методӣ, пешниҳод намудани тавсияҳои амалӣ инъикос меёбад. Хулосае, ки дар диссертатсия ба назар мерасанд, натиҷаи таҳқиқоти мустақилонаи унвонҷӯ ба шумор мераванд.

Маҷлиси шурои диссертатсионӣ аз таърихи 05 сентябри соли 2026 дар бораи сазовор донишманди Саймаҳмадов Лутфулло Насридинович ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ қарор қабул намуд.

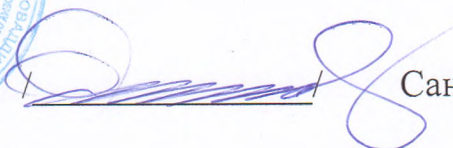
Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 13 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда 4 нафар. Аз 13 нафар аъзоёни иштирок дошта дар маҷлис, ба 13 нафар бюллетен тақсим гардид ва онҳо чунин овоз доданд: тарафдор – 13 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои сиёсӣ

Кувватзода С.З.

Котиби илмӣ
шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои сиёсӣ

Сангинов Н. Н.